

NORBERG
Norbergs Kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

Plan mot kränkande behandling

samt

Riktlinjer och rutiner mot diskriminering

Källskolan

Förskoleklass till åk 3

Fritidshemmen

Läsår: 17/18

Innehåll

Grunduppgifter	3
Utvärdering	4
Främjande insatser.....	8
Kartläggning.....	10
Förebyggande åtgärder.....	12
Rutiner för akuta situationer	18

Grunduppgifter

Källskolans rektor och personal tar bestämt avstånd från alla former av kränkande och diskriminerande behandling. Vi arbetar aktivt för att förebygga och förhindra alla former av kränkande behandling i enlighet med gällande lagstiftning och styrdokument. Det förebyggande arbetet ska vara långsiktigt och omfatta såväl individ- grupp- och skolnivå. Vårt främjande arbetssätt ska vara långsiktigt och skapa goda och demokratiska relationer och läromiljöer. Detta innebär att förekomsten av diskriminering och kränkningar minskar.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Källskolans grundskola, förskoleklass och fritidshem omfattas av planen.

Ansvariga för planen

Skolans rektor och Trygghetsgruppen är ansvariga för att *Plan mot kränkande behandling samt Riktlinjer och rutiner mot diskriminering* utarbetas, utvärderas, kartläggs, förankras och följs upp.

Vår vision

*Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det – jag, vi tillsammans i det livslånga lärandet.*

Eleverna ska känna sig trygga på skolan och alla kända ärenden av kränkande och diskriminerande behandling ska behandlas professionellt av skolans personal. Elever, personal och vårdnadshavare ska vara väl insatta i hur arbetet mot kränkande behandling samt riktlinjer och rutiner mot diskriminering bedrivs. All personal ska bedriva ett aktivt arbete för att förebygga alla former av kränkande behandling.

Planen gäller

2017-08-21 till 2018-06-14

Läsår

2017/2018

Elevernas delaktighet

Eleverna på skolan deltar i arbetet mot kränkande och diskriminerande behandling genom att gå trygghetsvandringar¹, fylla i trivselenkäter, delta i klassråd och genomföra sociogram² tillsammans med sina klasslärare. Eleverna är delaktiga genom Elevrådet som består av två representanter från varje klass i åk 1-3. Elevrådet träffas cirka en gång i månaden för att beröra viktiga frågor om elevers trivsel och skolsituation.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare har ansvar för att ta kontakt med klasslärare eller representant i Trygghetsgruppen vid misstanke om att det egna barnet eller annan elev på skolan är utsatt. Vårdnadshavare deltar genom att framföra synpunkter om skolans arbete mot kränkande och diskriminerande behandling genom samtal och enkät.

Personalens delaktighet

All personal ska aktivt arbeta för att motverka alla former av kränkande eller diskriminerande behandling, det ska råda "nolltolerans". Den som uppmärksammar kränkning eller diskriminering ska ingripa omedelbart och därefter ta kontakt med

¹ Trygghetsvandring görs av elevråd och klasser för att identifiera otrygga platser i skolmiljön.

² Sociogram är ett diagram som avbildar sociala kontakter i en grupp. I skolan används ett enkelt sociogram som eleverna själva fyller i för att lärare och övrig personal ska få vetskap om kamratförhållandena och hur eleverna känner det.

respektive klasslärare eller med rektor. Lärare eller annan personal på skolan är skyldiga att anmäla till rektor om de får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Personalen ska lyssna på- och påminna elever om att alltid berätta för vuxna om någon utsätts för kränkning eller diskriminering. Var och en i personalen har ansvar för att vara väl insatt i lagstiftningen och hur skolans arbete mot kränkande och diskriminerande behandling bedrivs. Dessutom aktivt förebygga och förhindra all form av kränkande och diskriminerande behandling. Att utifrån resultatet, i skolans plan mot kränkande behandling samt riktlinjer och rutiner mot diskriminering, arbeta med åtgärder och uppkomna problemområden. Personalen deltar genom att genomföra trivselenkäter i klasser, stötta vid trygghetsvandringar och genomföra sociogram med eleverna. De deltar också i utvärderingen av planen vid läsårets slut. Dessutom genom att aktivt arbeta med värdegrund och ordningsregler i skolan, där respektive klasslärare har ansvar för arbetet i den egna klassen.

Källskolans rektor är huvudansvarig för att Källskolan förebygger och förhindrar alla former av kränkande eller diskriminerande behandling bland elever och anställda. Rektorn är skyldig att anmäla kännedom om kränkande och diskriminerande behandling skriftligt, till skolans huvudman samt att på huvudmannens uppdrag skyndsamt starta en grundlig utredning, av omständigheterna kring ärendet. Rektor är ytterst ansvarig för att ärendet, inklusive insatta åtgärder, dokumenteras och återrapporteras till huvudmannen samt att uppföljning av ärendet sker innan det avslutas. Rektor ansvarar för att vidta de åtgärder som krävs i ärendet för att förhindra kränkande eller diskriminerande behandling i framtiden.

Förankring av planen

Planen presenteras för elever, vårdnadshavare och all personal i början på terminen. Planen ska vara ett levande dokument som alla ska känna till och leva upp till.

Utvärdering

Utvärdering ska genomföras enskilt och skriftligt efter varje läsår slut.

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Källskolans arbete mot kränkande och diskriminerande behandling under läsåret 2016/17 utvärderades i juni månad, enskilt och skriftligt av personalen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Delaktiga i utvärderingen var rektor, klasslärare, samt viss personal från fritidshem, elevhälsa och elevassistenter. Trygghetsgruppen och Värdegrundsgruppen har i slutet av maj utvärderat sitt arbete inom respektive grupp.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Trygghetsgruppen har arbetat intensivt detta år för att förstärka skolans arbete mot kränkande och diskriminerande behandling. Arbetet har varit omfattande och kuratorn på skolan har haft en stor del av ansvaret i uppdraget då övriga medlemmar i gruppen inte haft någon egentlig tid avsatt. Det har varit för lite att träffas vid ett tillfälle i månaden. Under vårterminen hade dock en lärare avsatt tid för uppdraget, med några timmar per vecka. En årsplan med ansvarsfördelning och insatser för Trygghetsgruppens arbete har tagits fram. Trygghetsgruppen har tagit fram ordnings- samt skolgårdsregler för Källskolan. Reglerna har diskuterats på elevråd och har tagits hem till vårdnadshavare för kännedom och underskrift. Under året har Trygghetsgruppen utrett och rapporterat kränkingsärenden till

huvudman. Trygghetsgruppen har tagit fram en blankett ”incidentrapport” där personal rapporterar avvikande händelser. Rapporterna har sedan löpande setts över, behandlats och sammanställts i en månadsrapport. Månadsrapporterna har många gånger varit ett stöd för vidare utvecklingsarbete, insatser och åtgärder också för elevhälsan. Trygghetsgruppen har arbetat utifrån behov genom samtal med enskilda elever och i grupp, utredningar av händelser och kränkingsärenden, klassbesök, observationer, kuratorsamtal, värdegrundsaktiviteter i en klass samt stöd och handledning till lärare. Information om skolans ansvar gällande kränkningar på nätet har delgetts alla pedagoger. Planen mot kränkande behandling och Trygghetsgruppens arbete har presenterats i klasser, på föräldramöten och hos personalen. Planen mot kränkande behandling har under läsåret funnits tillgänglig på skolans hemsida. Trygghetsgruppen har initierat till och sammanställt sociogram på kamratrelationer i klass. Gruppen har arbetat fram en ny trivselenkät, sammanställt och utvärderat den. Trygghetsgruppen har ansvarat för utvärderingen av skolans likabehandlingsarbete som genomfördes under v 25. Vid personalens utvärdering framkommer att man överlag var nöjd med Trygghetsgruppens arbete under läsåret. Positivt med ordningsregler, trivselenkät och incidentrapporter. En del lärare upplever att de fått stöd i arbetet med eleverna i klassen. Det framkommer också att Trygghetsgruppen haft mycket att göra. Viktigt att information om Trygghetsgruppen ges löpande så att det når ut även till ny personal. Under hösten gick representanter från Trygghetsgruppen ut i klasserna och presenterade vilka personer som ingick i gruppen och hur Trygghetsgruppen arbetar. Planen mot kränkande behandling fanns tillgänglig i varje klassrum. Det sattes upp foton på Trygghetsgruppens representanter i skolmiljön och i skolkatalogen. Planen har blivit förankrad hos vårdnadshavare på föräldramöte och personal på personalmöte i samband med läsårets upptakt samt hos elever.

Värdegrundsgruppen var aktiv under början av läsåret och skickade ut tips till klasslärare hur de kan arbeta med värdegrunden. Läsåret påbörjades med värdegrundsarbete under de två första veckorna vilket var mycket bra för kamratskap och samarbete. Gruppen hade svårt att få ihop tid för löpande träffar då ingen tid för arbetet finns avsatt. Under senare delen av vårterminen började arbetet för att ta fram en gemensam plattform och struktur. Gruppen har bland annat tagit fram en plan för skolans värdegrundsarbete eftersom det upptäcktes att ny personal haft svårt att sätta sig in i arbetet. Till nästa läsår behövs mer tid för värdegrundsarbetet och att det ska finnas med i arbetslagens arbete och att representanter finns i varje arbetslag. Funderingar i personalens utvärdering är om värdegrundsarbetet skulle schemaläggas som livskunskap. I personalens utvärdering av arbete med värdegrunden framkom att; Ett dagligt arbete för arbetsro har pågått ute i samtliga klasser utifrån regler, handuppräkring, ”trafikljus”, belöning och mycket mera. Samtal med elever om vad arbetsro innebär, när man kan prata och när man behöver vara tyst. Viktigt att bli konkret till barnen i vad arbetsro är. Här kommer värdegrundsarbetet in med bland annat respekt och hänsyn. För bättre matro har värdegrundsgruppen tagit fram ”röda lappen” som betyder att man ska vara tyst runt matbordet tills lappen vänds. Många tycker att lappen har bidragit till matro och är mycket nöjda med att använda den. Flera upplever dock lappens funktion som ojämn då den använts med lite olika ramar. En del tycker inte att den fungerar, att eleverna inte respekterar den och en del upplever att det känts konstigt att inte få småprata vid bordet. Flera önskemål att det ska vara ”rött” i matkön. Arbetet utifrån Trädmetaforen är något ojämnt i personalgruppen. En del använder trädet återkommande i samtal och i det förebyggande arbetet, andra inte. En del känner sig osäkra på hur de ska använda trädmetaforen i arbetet och en klass använder en annan metafor. Blå boken används av elever i skolan för sitt eget värdegrundsarbete. I de olika klasserna användes boken olika mycket, några använder den sporadiskt och några jobbar med den varje vecka. Personalen önskar tips och idéer från värdegrundsgruppen. Under läsåret har klasserna arbetat med de sju diskrimineringsgrunderna på lite olika sätt. Genom ett projekt (NC- arbete) har samtliga klasser

arbetat med genus. Många klasser har arbetat mycket med allas lika värde, religion och ålder. I en del klasser har man berört alla sju diskrimineringsgrunderna.

Klassråd och elevråd; Under läsåret har det endast varit två möten med elevrådet och det fungerade bättre under hösten. Orsaken till det har varit hög arbetsbelastning för personal som haft uppdraget med elevråd. Elevrådet brukar hålla i trygghetsvandring vilket inte blev genomfört detta år. I personalens utvärdering framkommer önskemål att elevrådet kommer med konkreta frågeställningar och viktigt att ge ordentligt med information om möten etc. Förslag om att se över upplägget för elevråd och klassråd, mindre grupper. Klassråd har fungerat bra i någon klass under året trots att det inte varit så många elevråd. I andra klasser har det inte fungerat.

Utvärdering av läsårets åtgärder

Gå-grupper

I gå-grupper går barnen tillsammans till idrotten på Centralskolan, i mindre och bestämda grupper. I de flesta klasser har det fungerat bra med gå-grupper. I vissa klasser har det dock varit svårt att få det att fungera då barnen inte alltid ställt upp för sina kamrater. Det har ibland varit svårt att få till på ett bra sätt, då det varit svårt att vänta på de barn som tar mycket lång tid på sig. För att åtgärda detta föreslås att grupperna varieras med jämna mellanrum.

Rastvärdar

I likhet med fjolårets utvärdering visade årets kartläggning att vissa elever upplevde otrygghet då de vistades på skolgården, då främst på den skolgård de normalt inte leker på eller om de vistas bakom skolbyggnaderna. Flera åtgärder har genomförts under läsåret såsom fler rastvärdar och att rastvärdarna bär reflexvästar. Det har dessutom funnits elevassistenter och språkstödjare ute på rasten. Elevassistenter har fått en egen färg på västen (orange). Pedagoger från förskoleklassen är alltid sina egna rastvärdar och tycker att det fungerar bra. Det tog nästan hela höstterminen att få till ett bra rastschema. Det har inte alltid varit rastvärdar ute som det ska och det har varit så där med ersättare vid bland annat sjukdom, utbildning, temadagar. Viktigt att rastvärdar förstår sitt uppdrag och är aktiva i det som händer på rasten. Svårt att tidsmässigt följa upp händelser på rast.

Ordningsregler

De framtagna ordningsreglerna är bra. Det är bra att man gått igenom dem i klasserna och att föräldrar tagit del och skrivit på dem. Bra att använda i samtal med elever om de inte efterföljs. Reglerna behöver hållas levande och visas för ny personal.

Rastaktiviteter

I likhet med föregående år fanns det elever på skolan som inte alltid har någon att leka med på rasten. En av skolans fritidspedagoger har ansvarat för rastaktiviteterna som varit en till två gånger i veckan. Rastaktiviteterna har varit ett uppskattat inslag som bidragit till att fler har något att göra på rasten, samt att det medverkat till ett lugnare rastklimat. Önskvärt är att det blir fler aktiviteter och oftare, varje dag samt mer aktiviteter med rörelse. Viktigt att aktiviteterna är jämnt fördelat på de två skolgårdarna.

Faddrar

De flesta i personalens utvärdering tycker att fadderverksamheten fungerat bra och är ett värdefullt inslag för barnen. Under detta läsår har eleverna i åk 3 varit faddrar till barnen i förskoleklass. Det behöver dock styras upp bättre inför nästa läsår eftersom det varit ojämnt mellan klasserna och en del lärare inte tagit uppgiften på allvar.

Temadagar

Temadagar, sångsamlingar och Nobeldagen upplever personalen skapar gemenskap och inkluderar elever och vuxna på ett bra sätt. Det betyder också mycket för att skapa en vi-känsla, särskilt för nya elever och nya elever från andra kulturer. I personalens utvärdering upplevs temadagarna positivt. De skapar vi-känsla, gemenskap och tradition. Flera i personalen upplever dock stress kring dessa dagar då temadagarna ofta är tidskrävande gällande planeringen. Önskemål om en bättre planering inför nästa läsår.

Kartläggning

Mest positivt gällande den nyintroducerade incidentrapporten. Personalen tycker att det känns bra att dokumentera och synliggöra när det händer något. Den är lätt och enkel att fylla i. I bland kan det vara svårt med avvägningen när den ska skrivas och många saknar tid för att hinna fylla i rapporten. Någon tycker att det är otydligt i hanteringen av rapporten, vem ska ha den osv. Ett fortsatt arbete med detta är önskvärt. Den nya trivselenkäten fick överlag positiv respons i personalgruppen, en klar förbättring. En av åtgärderna för likabehandlingsarbetet under läsåret var att förbättra trivselenkätens utformning. En ny trivselenkät för eleverna togs därför fram av Trygghetsgruppen, med synpunkter från elevrådet. I personalens utvärdering av trivselenkäten framkom att enkäten var bra utformad och lätt att använda. Dock lite svårt att använda för de mindre barnen i förskoleklass då inte alla frågor passade in för de mindre barnen. Några små justeringar på trivselenkäten kommer göras inför nästa år enligt det som framkommit.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-06-14

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärdering ska genomföras enskilt och skriftligt

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Källskolans rektor är huvudansvarig för att skolans arbete mot kränkande behandling samt riktlinjer och rutiner mot diskriminering utvärderas. Trygghetsgruppen samarbetar med rektor kring detta.

Främjande insatser

Trygghetsgruppens främjande insatser syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och ska bidra till en skolmiljö där alla känner sig trygga och utvecklas. De riktar sig till alla och föregås inte av något särskilt problem. Det är en av verksamhetens fortgående uppgifter och drivs därför i det dagliga skolarbetet. De handlar om att i undervisningen skapa ett gott skolklimat.

Trygghetsgruppen

Trygghetsgruppen läsåret 2017/2018

Elisabeth Petersén (lärare) elisabeth.petersen@edu.norberg.se

Annika Hjelm (lärare) annika.hjelm@edu.norberg.se

Johan Sjöstrand (elevassistent) johan.sjostrand@edu.norberg.se

Annica Nähr Pettersson (lärare) annica.nahr.pettersson@edu.norberg.se

Tarja Rantanen Abrahamsson (lärare)

tarja.rantanen.abrahamsson@edu.norberg.se

Kärsti Heed Rundgren (kurator) karsti.heed.rundgren@edu.norberg.se

Områden som berörs av insatsen

Trygghetsgruppen finns på skolan för att driva arbetet med att förebygga och hantera uppkomna fall av kränkande och diskriminerande behandling bland elever.

Mål och uppföljning

Att utreda och åtgärda uppkomna fall av kränkande och diskriminerande behandling.

Att arbeta aktivt för att alla ärenden av kränkande och diskriminerande behandling ska behandlas professionellt av skolans personal.

Att förankra planen till elever, vårdnadshavare och personal så de kan vara väl insatta i hur arbetet bedrivs.

Att kartlägga arbetet och utarbeta ny plan inför nästkommande läsår.

Att ansvara för uppföljning och utvärdering av skolans arbete mot kränkande och diskriminerande behandling.

En uppföljning av Trygghetsgruppens arbete sker löpande och en utvärdering av arbetet görs vid läsårets slut.

Insats

Trygghetsgruppen träffas en gång per månad och leder skolans arbete utifrån fastlagd årsplan.

Ansvarig

Källskolans rektor är huvudansvarig för skolans arbete mot kränkande behandling samt riktlinjer och rutiner mot diskriminering.

Datum när det ska vara klart

När läsåret är avslutat i juni 2018 ska detta läsårs insats vara klar.

Främjande insatser

Värdegrundsgruppens främjande insatser arbetar aktivt med skolans värdegrund så att den finns med i den dagliga verksamheten på skolan. Källskolan har valt att arbeta med ”Trädet” som en symbol för den egna individen. Kronan på trädet är det som syns utanpå

och rötterna det som känns inuti. I de dagliga samtalen med eleverna användes denna symbol för att stärka eleven, reda ut konflikter eller missförstånd och utveckla empati.

Värdegrundsgruppen

Värdegrundsgruppen läsåret 2017/2018

Marianne Widar (Förskoleklass, fritids) marianne.widar@edu.norberg.se

Anita Strandberg-Rova (lärare, fritids) anita.strandberg.rova@edu.norberg.se

Elin Dahlberg (lärare) elin.dahlberg@edu.norberg.se

Petra Valtersson (fritids) Petra.Valtersson@edu.norberg.se

Ulrika Kanto (lärare) ulrika.kanto@edu.se

Kärsti Heed Rundgren (kurator) karsti.heed.rundgren@edu.norberg.se

Områden som berörs av insatsen

I den dagliga verksamheten arbetar skolan med att utveckla elevernas förmåga att känna respekt för allas lika värde. Under läsåret arbetas det med att utveckla olika förmågor som att respektera varandra, ta ansvar och att samarbeta. Detta kan ske genom t.ex. samarbetslekar, dramaövningar, filmdiskussion, boksamtal och påminnande övningar.

Mål och uppföljning

Målet med Värdegrundsgruppens arbete är att aktivt driva värdegrundsfrågor på skolan så att de genomsyrar hela verksamheten.

Uppföljning av Värdegrundsgruppens arbete sker löpande och en utvärdering av arbetet görs vid läsårets slut.

Insats

Värdegrundsgruppen träffas regelbundet en gång per månaden.

Ansvarig

Källskolans rektor är huvudansvarig för skolans arbete med värdegrunden.

Datum när det ska vara klart

När läsåret är avslutat i juni 2018 ska detta läsårs insats vara klar.

Kartläggning

Kartläggningen ska ske systematiskt och syfta till att belysa elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utifrån kartläggningen ska risker i verksamheten identifieras och insatser kan således planeras.

Kartläggningsmetoder

Trygghetsvandring, trivselenkät, sociogram och samtal har använts för att kartlägga platser, situationer och uppfattningar gällande skolklimat och skoltrivsel.

Områden som berörs i kartläggningen

Kartläggningen omfattar skolans arbete mot kränkande och diskriminerande behandling.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna har deltagit i trygghetsvandring, svarat på trivselenkäter och genomfört sociogram.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har ansvarat för att genomföra trivselenkäter och sociogram samt stöttat eleverna i genomförandet av trygghetsvandring. Personalen har och deltagit i utvärdering av trivselenkät och likabehandlingsplan.

Resultat och analys av arbetet läsåret 2016/17

I februari 2017 deltog eleverna (274 av 296) i en enkätundersökning gällande trivseln i skolan. Vid kartläggningen uppmärksammades följande: De flesta eleverna uppger att de trivs i skolan och de flesta trivs bra med de flesta av sina kamrater. En del elever uppger att de är ensamma och att de inte har någon att vara med på rasten. Det är många elever som upplever att det är någon i klassen som är dum mot dem och flera elever upplever att någon på skolan är dum mot dem. I några klasser finns stor oro kring arbetsro i klassrummet. Kapprummen utanför klassrummen visade sig vara ett stort problem där många elever upplever otrivsel. Eftersom en ny enkät togs fram inför undersökningen har det varit svårt att jämföra med fjolårets resultat.

Resultat -Källskolans trivselenkät, februari 2017

Hur känner du dig.....			
1.när du ska till skolan?	71 %	25 %	4 %
2. när du är på skolgården?	73 %	21 %	6 %
3.när du är inne på lektionerna?	74 %	20 %	6 %
4.i matsalen?	74 %	21 %	5 %
5. i gymnastiksalens omklädningsrum?	62 %	31 %	7 %
6.när du ska gå fram i klassen och säga något?	62 %	31 %	20 %
7.på väg hem från skolan?	78 %	11 %	11 %
8.när det är vikarie eller annan lärare?	53 %	33 %	14 %
9.på fria tiden i skolan? <i>endast 52 % av skolans elever har svarat på frågan</i>	88 %	9 %	3 %
10. ...när du går på fritids? <i>endast 50% av skolans elever har svarat på frågan</i>	65 %	26 %	9 %
11. ...när du är i kapprummet?	56 %	32 %	34 %
12. Hur trivs du i skolan? <i>9 elever missade frågan då den var illa placerad på blanketten.</i>	80 %	14 %	6 %

	JA	Vet ej ibland	NEJ
13. Har du någon att vara med på rasten?	85 %	30 %	13 %
14. Tycker du att vuxna på skolan lyssnar på dig?	86 %	6 %	8 %
15. Får du hjälp av vuxna på skolan när du behöver?	86 %	8 %	6 %
16. Får du arbetsro när du ska jobba?	49 %	11 %	40 %
17. Vågar du säga vad du tycker och tänker i klassen?	68 %	25 %	7 %
18. Blir någon i din klass retad?	46 %	7 %	47 %
19. Är det någon som gör något dumt mot dig i skolan?	43 %	5 %	52 %

Fritidshemmen genomförde en undersökning i maj månad gällande trygghet och trivsel på fritids. Det var 33 vårdnadshavare som svarade på enkäten. I resultatet framkommer bland annat att samtliga vårdnadshavare känner sig trygga när deras barn är på fritids. Vårdnadshavare är också nöjda med sättet de blir bemötta på och nöjda med verksamhetens innehåll.

Under januari 2017 genomfördes sociogram i klasserna gällande elevernas sociala relationer. Där framkommer bland annat att skolans nyanlända elever som talar annat språk hade svårt att inkluderas i klassens gemenskap. I klasserna fanns ofta väl avgränsade tjej och killgrupper och de blandade sig inte gärna i lek. I klasserna finns det ofta två till tre elever som upplevdes ensamma och inte riktigt med i gemenskapen, främst då på rasterna.

Under läsåret har skolan börjat använda sig av incidentrapporter för att bättre kunna få information om olika incidenter på skolan; Vad som händer? Var det händer? och När det händer? Incidentrapport ska lämnas in av personal när elev bryter mot skolans regler, vid händelser av kränkning och hot eller våld, vid diskriminering samt trakasserier. Från den statistik som går att läsa av de inlämnade rapporterna händer de flesta incidenter på raster genom konflikter mellan elever. Incidenter på lektionstid och fri tid är också vanligt, ofta då kring elever som har assistent, där assistenten blir utsatt. Andra platser där det ofta händer incidenter är i korridor/kapprum, samt på ”fotbollsplan” bakom Önskebrunnen. Flera incidenter har också skett till och från skolan i samband med skolbussen. Incidenterna är relativt jämt fördelade över veckodagarna, med något fler på onsdagar. Det har rapporterats fula ord kring kön, familj och funktionshinder. Enligt incidentrapporterna har det synliggjort hur personal arbetat vidare kring incidenter och vid allvarigare händelser har det rapporterats till huvudman och Trygghetsgruppen har utrett ärendet. Enligt incidentrapporterna framkommer att personalen är duktiga på att ta kontakt med vårdnadshavare när det händer incidenter på skolan.

På trygghetsvandring samt på elevrådet får eleverna ange och diskutera otrygga platser och situationer i skolmiljön. Under läsåret har det inte genomförts någon trygghetsvandring. Under förra läsåret framkom dock är att många elever upplevde Centralskolan som en otrygg plats och att det känts otryggt att gå till och från Centralskolan för att ha idrott, slöjd eller musik. Särskilt obehagligt är det att passera igenom elevhallen.

Under förra årets kartläggning framkom att barnen som gick på Prästgårdens förberedelseklass hade hamnat lite utanför skolans ordinarie rasttider och inte involverats i exempelvis rastaktiviteterna. Vid årsskiftet flyttade förberedelseklassen till nya lokaler ”Bryggan” på Källskolan. Förberedelseklassen har därför under vårterminen inkluderats i ordinarie rastverksamhet. Det har varit språkstödjare ute på rasterna för att hjälpa till om det uppstått konflikter mellan barnen genom språkförbistringar.

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för kränkningar eller diskriminering. Grunder för detta är att systematiskt göra kartläggningar av elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning av förekomsten av kränkande eller diskriminerande behandling.

Trygghetsgruppen, se sid 8.

Värdegrundsgruppen, se sid 9.

Klassråd och elevråd

Områden som berörs av åtgärden

Det är av viktigt att råden genomförs varje månad. Att det blir större tydlighet i uppdraget och att Trygghetsvandring genomförs.

Mål och uppföljning

Klass- och Elevråd 1 gång/månad. Lärare ansvarar för klassråd och rektor ansvarar för och följer upp elevrådsarbetet.

Åtgärd

Rektor har tagit över att leda elevrådet.

Motivera åtgärd

Eleverna görs delaktiga i Källskolans arbete för trygghet och trivsel.

Ansvarig

Lärare samt rektor på skolan.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden pågår under läsåret.

Gå-kompisar

Områden som berörs av åtgärden

Förflyttningar till och från Centralskolan, då dessa har upplevts som otrygga.

Mål och uppföljning

Målet med insatsen är att alla elever ska känna sig trygga under förflyttningar till och från Centralskolan. Situationer där någon blir ensam undviks och det skapas en trygghet under skoldagen att veta att man alltid har några att gå med. Åtgärden följs upp och utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolanspersonal vid gemensam utvärdering vid läsårets slut.

Åtgärd

Åtgärden innebär att eleverna går i grupp från Källskolan till och från lektioner på Centralskolan. Klassläraren ansvarar för att eleverna delas in i grupper och sedan följs åt till och från lektioner som innebär förflyttningar. I åk 1 går eleverna med en vuxen till och från Centralskolan. Inför läsåret 17/18 gäller att åk 2 och åk 3 elever själva väljer gå-grupp eller att gå ensam. Ingen ska dock lämnas ensam som siste elev. Vid behov ska en vuxen följa enskilda elever eller grupper.

Motivera åtgärd

Genom att eleverna går vägar som i kartläggningen upplevs säkrare samt går i grupp är förhoppningen att det ska öka trygghetskänslan hos eleverna.

Ansvarig

Ansvariga är klasslärarna.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden pågår hela läsåret. Åtgärden följs upp löpande och utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolans personal vid utvärdering vid läsårets slut.

Rastvärd

Områden som berörs av åtgärden

Under elevernas raster ska rastvärdar finnas på skolgården.

Mål och uppföljning

Målet är att alla elever ska känna sig trygga under rasterna och kunna vända sig till en vuxen vid behov. Åtgärden följs upp och utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolanspersonal vid gemensam utvärdering vid läsårets slut.

Åtgärd

Eleverna är trygga med att rastvärdarna har gula västar så de vet vilka de kan vända sig till. Eftersom skolgården är uppdelad i flera lekytor och det är svårt att överblicka hela skolgården samtidigt, rastvärdarna ska därför cirkulera över hela området. Ett förstärkt rastschema upprättas och personal anställs som rastvärdar. Viktigt är att de rastvärdar som är uppsatta på schema men tillfälligt borta får en ersättare.

Motivera åtgärd

Både personal och elever har uppmärksammat att elever upplever vissa platser som otrygga på Källskolans skolgård och med rastvärdar ska eleven känna sig tryggare under rasterna och kunna vända sig till en vuxen vid behov.

Ansvarig

Rektorn ansvarar för att anställa rastvärd, utforma ett rastschemat och att hitta ersättare. Rastvärdar är ansvariga för ökad trygghet under elevernas raster.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden pågår under läsåret.

Rastaktivitet

Områden som berörs av åtgärden

För att förhindra att barn känner sig ensamma och otrygga på rasterna i skolan fortsätter åtgärden rastaktiviteter.

Mål och uppföljning

Målet är att skapa möjlighet för eleverna att leka klassöverskridande och på så vis skapa fler kompisrelationer och att färre kränkningar ska uppstå. Viktigt är att alla involveras i rastaktiviteten och att båda skolgårdarna berörs. Åtgärden följs upp löpande och utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolanspersonal vid gemensam utvärdering vid läsårets slut.

Åtgärd

Insatsen ska finnas vid varje lunchrast.

Motivera åtgärd

Eleverna ges ökad möjlighet att leka klassöverskridande och på så vis skapa fler kompisrelationer och att färre kränkningar ska uppstå.

Ansvarig

Ansvariga är fritidspedagoger på skolan.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden pågår under läsåret, en rastaktivitet varje dag.

Fadder

Områden som berörs av åtgärden

Alla klasser från Förskoleklass till årskurs 3.

Mål och uppföljning

Målet med att ha faddrar är att skapa kamratrelationer över klassgränserna och en god gemenskap. Åtgärden följs upp och utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolanspersonal vid gemensam utvärdering vid läsårets slut.

Åtgärd

Under läsåret 2017/2018 har barnen inga personliga faddrar utan man är klassvis fadder åt en annan klass. Elever i åk 2 kommer vara fadder åt Förskoleklass och elever i åk 3 kommer vara faddrar åt åk 1. De träffas regelbundet och deltar i aktiviteter tillsammans. Fadder hjälper också nya elever med regler och rutiner, samt ger extra stöd så att den nya eleven känner sig som en del i klassen och har någon att vara med på rasten. Det finns behov av nya tag och med bättre samarbete.

Motivera åtgärd

Vad som framkommit är att fadderverksamheten är positiv när det genomförs.

Ansvarig

Ansvariga är klasslärarna i åk 1-3 och förskoleklassen.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden fortgår under läsåret.

Temadag**Områden som berörs av åtgärden**

Under temadagarna träffas elever och lärare för gemensamma aktiviteter i nya konstellationer och grupperingar för att samarbeta kring ett tema. Planerade temadagar under läsåret 2017/2018 är: Nobeldagen, FN-dagen samt jul- och påskpyssel.

Mål och uppföljning

Målet med temadagarna är att förstärka vi-känslan på skolan. Uppföljning och utvärdering av temadagar sker i anslutning till respektive temadag i klassen och på arbetsplatsträff.

Åtgärd

Att genomföra temadagarna.

Motivera åtgärd

Gemensamma temadagar ökar Vi-känslan på Källskolan.

Ansvarig

Ansvariga för åtgärden är klasslärare.

Datum när det ska vara klart

Temadagarna finns förlagda under läsåret.

Korridor och kapprum**Områden som berörs av åtgärden**

Alla klassers korridor och kapprum.

Mål och uppföljning

En lugnare miljö i anslutning till att eleverna ska gå på rast. Åtgärden följs upp och utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolanspersonal vid gemensam utvärdering vid läsårets slut.

Åtgärd

När elever ska till rast behöver läraren överblicka eleverna tills de klätt sig och kommit ut på rast. Under rasten är det sedan rastvärd som ska ha översikt över om elever går in i korridorer och kapprum. Det är tillåtet att gå på toaletten eller dricka vatten. Om elever sedan fortsätter uppehålla sig i korridoren eller kapprummet ska rastvärd se till att de åter kommer ut på skolgården. Även annan personal som finns på skolgården ska ha översikt.

Motivera åtgärd

Skapa en lugnare miljö i korridor och kapprum, i anslutning till rast.

Ansvarig

Lärare, rastvakter och annan personal.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden fortgår under läsåret.

Bussituationen**Områden som berörs av åtgärden**

Elever som tar sig till och från skolan via buss.

Mål och uppföljning

Skapa en tryggare situation i anslutning till att eleverna kommer med samt ska ta sig hem via buss. Åtgärden följs upp löpande och utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolans personal vid gemensam utvärdering vid läsårets slut.

Åtgärd

När skoldagen börjar är det vuxna som väntar in bussen och följer eleverna från bussen och till skolan. När skoldagen slutar är eleverna uppdelade årskursvis och en vuxen följer varje grupp till bussen samt väntar tills bussen åkt. De elever som har modersmålsundervisning eller läxläsning åtföljs efter avslutad undervisning, till bussen, av den undervisande läraren.

Motivera åtgärd

Skapa en tryggare situation i anslutning till att eleverna kommer med samt ska ta sig hem via buss.

Ansvarig

Ansvariga är den personal som har i uppdrag att hämta samt lämna eleverna vid bussen.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden fortgår under läsåret.

Oasen**Områden som berörs av åtgärden**

Bättre miljö i lärandesituationen, för barn med särskilda behov.

Mål och uppföljning

Förebygga risksituationer samt skapa en bättre miljö i lärandesituationen. Åtgärden följs upp och utvärderas regelbundet av berörd personal och elever.

Åtgärd

Ett rum, Oasen finns nu att användas för barn med särskilda behov. Dit kan de gå undan tillsammans med elevassistent.

Motivera åtgärd

Förebygga risksituationer samt skapa en bättre miljö i lärandesituationen.

Ansvarig

Rektor är ansvarig för uppbyggnaden av Oasen. De elevassistenter samt annan personal som kommer att vara i Oasen tillsammans med elever ansvarar för verksamheten.

Datum när det ska vara klart

Insatsen är under uppbyggnad och utveckling under läsåret.

Matro

Områden som berörs av åtgärden

När eleverna äter lunch i matsalen.

Mål och uppföljning

Skapa matro i matsalen, under lunchen. Värdegrundsgruppen ansvarar för uppföljningen och åtgärden ska utvärderas genom trivselenkäten av elever i februari och av skolanspersonal vid gemensam utvärdering vid läsårets slut.

Åtgärd

Lunchen ska inledas under lugn och ro ”röd lapp”. När man ätit under tystnad en stund vänds lappen till ”gul/grön lapp”. Det betyder att man då får småkonversera.

Motivera åtgärd

Eleverna ska ges mesta möjliga matro när de äter lunch.

Ansvarig

Hur detta används finns viss skillnad mellan klasserna och även årskursvis och bestäms av de årskursvisa arbetslagen.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden fortgår under läsåret.

Arbetsro

Områden som berörs av åtgärden

En enkätundersökning för trivsel genomfördes vårterminen 2017 och visade på att endast 49% av skolans elever var nöjda med arbetsro och att eleverna hade svårt att definiera arbetsro.

Mål och uppföljning

Öka arbetsro i klassrummen och öka elevernas förmåga att förstå vilka olika moment som ingår i och skapar arbetsro.

Åtgärd

I lärandesituationer hjälpa eleverna att se vad arbetsro är samt utvärdera den.

Motivera åtgärd

Det finns behov av att tydliggöra vad arbetsro innebär samt hur arbetsro på bästa sätt ska utvärderas.

Ansvarig

Värdegrundsgruppen ansvarar för utveckling av åtgärden i samråd med klasslärare som behöver vara de som följer upp arbetsro i klassrummen.

Datum när det ska vara klart

Åtgärden fortgår och ska utvecklas under läsåret.

Rutiner för akuta situationer

Eleverna ska känna sig trygga på skolan. Elever, personal och vårdnadshavare ska vara väl insatta i hur arbetet mot kränkande behandling bedrivs.

All personal ska bedriva ett aktivt arbete för att förebygga alla former av kränkande behandling. Alla kända ärenden av kränkande behandling ska behandlas professionellt av skolans personal.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Via samtal med elever; enskilt eller i grupp. Fånga upp signaler från kamrater och föräldrar.

Vid utvecklingssamtal. Alla vuxna tar ansvar för att hålla god uppsikt inom respektive verksamhet i lärandesituation och som rastvakt. Regelbundna möten i Trygghetsgruppen som består av representanter för arbetslagen, kurator samt rektor. Stående punkt på elevernas klassråd samt personalens arbetsplatsträff där man har möjlighet att lyfta bl.a. dessa frågor.

Trivselenkät/undersökning genomförs varje läsår. Observera hög frånvaro. Närvarokontroll.

Observation kan ske vid misstanke om att en elev utsätts för kränkande behandling. Beslut tas av rektor i samråd med Trygghetsgruppen.

Föra samtal med eleverna kring text- och bildburna kränkningar.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och vårdnadshavare ska i första hand vända sig till klassföreståndare.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

När en lärare eller annan personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling utreder klassläraren/klasslärarna situationen och vidtar åtgärder.

Klasslärare kontaktar vårdnadshavare. Klasslärare ansvarar för dokumentation som lämnas till rektor. Rektor anmäler detta skriftligt till huvudmannen. När situationen bedöms allvarlig eller

vid upprepad kränkning anmäler lärare/annan personal detta till Trygghetsgruppen och rektor med det snaraste. På huvudmannens uppdrag startar rektor skyndsamt en utredning av omständigheterna till den anmälda kränkningen efter att rektor fått kännedom om densamma. Rektor kontaktar Trygghetsgruppen och lämpliga åtgärder sätts in. Det kan exempelvis vara samtal med berörda elever. Efter att en grundlig utredning genomförts ansvarar rektor för att de åtgärder vidtas som visat sig krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Rektor ansvarar för om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ärendet, inklusive insatta åtgärder, dokumenteras och återrapporeras till huvudmannen. Rektor ansvarar för att uppföljning sker inom 1-2 veckor innan ärendet avslutas. Dokumentationen förvaras på rektorsområdet.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om personal misstänks för kränkning av en elev ska rektor ansvara för utredning och dokumentation. Rektor samlar information om händelsen. Rektor och någon av rektor utsedd, genomför enskilda samtal med de inblandade. Berörd vårdnadshavare kontaktas. Facklig representant meddelas angående den vuxne. Ev. åtgärder vidtas. Uppföljning inom 1 - 2 veckor. Rektor dokumenterar.

Rutiner för uppföljning

Rektor ansvarar för att uppföljning sker inom 1-2 veckor innan ärendet avslutas.

Dokumentationen förvaras på rektorsområdet.

Rutiner för dokumentation

Noggrann dokumentation skall göras vid alla misstänkta fall av trakasserier, kränkningar eller mobbning. Detta gäller alltså oavsett om kränkningen sker mellan elev – elev, vuxen – elev eller elev – vuxen. Rektor har huvudansvaret för att dokumentationen sker. Med dokumentation avses både tjänsteanteckningar och mötesanteckningar. Kontaktlärare ansvarar för att föra anteckningar vid samtal med elev och vårdnadshavare.

Ansvarsförhållande

När en förskollärare, lärare eller annan personal får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler lärare/annan personal detta till rektor med det snaraste.

Rektor anmäler detta skriftligt till huvudmannen.

På huvudmannens uppdrag startar rektor skyndsamt en utredning av omständigheterna till den anmälda kränkningen efter att rektor fått kännedom om densamma.

Efter att en grundlig utredning genomförts ansvarar rektor för att de åtgärder vidtas som visat sig krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Ärendet, inklusive insatta åtgärder, dokumenteras och återrapporteras till huvudmannen.

Rektor ansvarar för att uppföljning sker innan ärendet avslutas.

Dokumentationen förvaras på rektorsområdet.